

Dato: 03.03.2021 Arkivkode: N-120.3 Bilag nr: Arkivsak ID: 21/3166 J.post ID: 21/40039
Saksbehandler: Magnus Skjelmo Kristiansen
Saksansvarlig: Magnus Skjelmo Kristiansen

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Formannskapet	17.03.2021	081/21

Bærum kommunes innspill til andre konsultasjonsmøte 2021 mellom KS og regjeringen

Formannskapet-17.03.2021- 081/21

Vedtak:

Bærum kommune vedtar innspill til andre konsultasjonsmøte 2021 mellom KS og regjeringen slik det fremgår av vedlegg 1 med følgende endring:

Boligpolitiske virkemidler

Barnevernsledere

Bedre rettslig beskyttelse for de folkevalgte endres til Omstilling og tilpasning til klima i endring

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Bærum kommune vedtar innspill til andre konsultasjonsmøte 2021 mellom KS og regjeringen slik det fremgår av vedlegg 1.

SAKEN I KORTE TREKK

Ingress

Bærum kommune er gjennom sin deltagelse i KS Storbynettverk bedt om å gi innspill til notatet «Innspill til det andre konsultasjonsmøtet mellom KS og regjeringen 2021» (dokument nr. 20/03081-1). Se vedlegg 2. Notatet redegjør for hovedtema i møtet mellom kommunesektoren representert ved KS og regjeringen. Det er også bedt om innspill til andre større tema som bør løftes i møtet.

Tidligere behandling

Ingen tidligere behandling.

Redegjørelse

Om konsultasjonsordningen

Konsultasjonsordningen er en fast arena for dialog og samarbeid mellom regjeringen og kommunesektoren representert ved KS.

Konsultasjonsordningen skal:

- Bidra til å oppnå felles forståelse mellom staten og kommunesektoren om de oppgavene som kan realiseres innenfor en gitt inntektsramme.
- Bedre informasjonsgrunnlaget for regjeringa og Stortinget i arbeidet med å utforme den nasjonale styringa av kommunesektoren, skape mer forutsigbare rammevilkår for kommunesektoren og bidra til økt gjennomsiktighet ved at metodikk og beregninger er forståelige, konsistente og etterprøvbare,
- Bygge på en felles forståelse av at det er Stortinget og regjeringa som har ansvaret for å sette de nasjonale økonomiske og politiske målene for kommunesektoren.

Det første konsultasjonsmøtet i 2021 mellom KS og Regjeringen finner sted 15 mars. Møtet avholdes i forkant av regjeringens første budsjettkonferanse (rammekonferansen) for statsbudsjettet 2022. På møtet er det de overordnede økonomiske rammebetingelsene for kommunesektoren som drøftes. Bærum kommune har oversendt innspill til det første konsultasjonsmøtet, jamfør [FSK 027/21 – 21/4865](#) – Bærum kommunes innspill til konsultasjonsmøte 1/21 mellom KS og regjeringen.

Årets andre konsultasjonsmøte avholdes 12. april i forkant av regjeringens budsjettkonferanse og har reformer og enkeltsaker fra fagdepartementene som virker inn på kommunesektoren som hovedtema. Om høsten gjennomføres det bilaterale møter som har (1) enkeltsaker fra fagdepartementene, (2) innspill til statsbudsjettet og (3) bilaterale samarbeidsavtaler mellom KS og staten som hovedtema.

Tema for det andre konsultasjonsmøtet 12. april

Av notatet i vedlegg 2 fremgår det at KS planlegger følgende tverrgående tema i det andre konsultasjonsmøtet:

- **Håndteringen av Covid-19 og konsekvensen for kommunal økonomi og kommunale tjenester:** Dette var også tema på det andre konsultasjonsmøtet våren 2020. «Handlingsrom for omstilling» var også ett av to hovedtema i årets debatthefte «KS spør – omstilling i koronaens tid» som ble behandlet i [FSK 054/21 – 21/12601](#) – Bærum kommunes innspill til KS Debatthefte 2021. KS vil bruke innspillene til debattheftet, samt nye undersøkelser fra KS om merutgifter/mindreinntekter for kommuner og fylkeskommuner på grunn av Covid-19 pandemien i 2020, og reviderte anslag for tilsvarende forhold første halvår 2021, samt koronakommisjonens rapport som vil foreligge 1. april som grunnlag for møtet 12. april.
- **Innovasjon i offentlig sektor:** Stortinget har nylig behandlet stortingsmelding om innovasjon i offentlig sektor. KS har vært opptatt av at det må legges bedre til rette for systematiske forsøk og eksperimenteringer, i kommunesektoren og på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. KS støtter arbeidet med å evaluere og eventuelt endre forsøksloven, men mener det må etableres mer offensive ordninger for eksperimentering i offentlig sektor.
- **Forebygging og bekjempelse av ungt utenforskap:** Dette var det andre hovedtemaet i årets debatthefte «KS spør – omstilling i koronaens tid». KS vil bruke innspillene til debattheftet, som grunnlag for møtet 12 april.

I tillegg til de tverrgående temaene inneholder notatet seks større enkeltsaker, som foreslås som

mulige tema i møtet. Dette er:

- **Opptrappingsplan/handlingsplan for allmennlegetjenesten:** Det skal trappes opp med 400 millioner kroner årlig over fire år. Det er viktig for kommunesektoren at de årlige friske midlene bidrar til å løse kommunenes utfordringer knyttet til å rekruttere og beholde leger.
- **Boligpolitiske virkemidler:** Regjeringen har lagt frem ny boligsosial strategi for perioden 2021-2024 med mål om at ingen skal være bostedsløse, at barn og unge skal ha gode boforhold, og at personer med nedsatt funksjonsevne skal kunne velge hvor og hvordan de kan bo. I tillegg er det sendt på høring ny boligsosial lov som tydeliggjør kommunenes ansvar.
- **Barnevernreform:** Kommunene vil få større faglig og økonomisk ansvar for barnevernet fra 2022. Tidlig tverrfaglig innsats skal prioriteres, og de kommunale egenandelene ved kjøp av statlige tiltak økes. Bufdir har avdekket mulige uheldige fordelings effekter ved overføring av midler sammenlignet med barnevernøkkelene i inntektssystemet. Dette kan få alvorlige konsekvenser for kommunenes muligheter til å gi barna riktig hjelp, og kan også gå ut over kommunens øvrige tjenester.
- **Levende distrikter:** Gjennom Distriktsnæringsutvalget og Demografiutvalget har det fremkommet ny og oppdatert kunnskap om utfordringene i distriktet, og aktuelle tiltak for å bøte på utfordringene. Regjeringen arbeider våren 2021 med ulike strategier som mulige svar på utfordringene.
- **Omstilling og tilpasning til klima i endring:** Stortinget vil sannsynligvis ha behandlet Klimaplan 2021-2030 før det andre konsultasjonsmøtet. Det er fra KS' side aktuelt å følge opp innstillingen med en debatt om hvordan klimaplanen konkret skal følges opp i kommende års statsbudsjett og de nærmeste år.
- **Bedre rettslig beskyttelse av de folkevalgte:** I et godt demokrati skal ytringsfriheten sikre meningsbryting og en offentlig debatt hvor alle våre å bruke sin stemme. Mange folkevalgte opplever hets, trusler og sjikane i et slikt omfang at de opplever ytringsfriheten som truet. Hovedstyret i KS vedtok 22.01.2021 at lokale folkevalgte bør ha samme rettsvern som nasjonale politikere, ved at de innlemmes i straffelovens § 115, som handler om *angrep mot de høyeste statsorganers virksomhet*, av mange omtalt som angrep på demokratiet.

Spørsmål til medlemsorganer og nettverk – andre konsultasjonsmøte

KS stiller i notatet tre spørsmål til medlemsorganer og nettverk. Forslag til svar fra Bærum kommune gjengis under slik de fremgår av vedlegg 1 «Innspill til konsultasjonsmøte 2-2021».

Til spørsmål 1: Hvilke to-tre av de aktuelle temaene som er beskrevet under «andre aktuelle større enkeltsaker» er det aller viktigst å prioritere til konsultasjonsmøtet, gitt begrenset tid i selve møtet ut over diskusjon om de tverrgående temaene som er nevnt i notatet?

Når det gjelder tema beskrevet under «andre aktuelle enkeltsaker» som bør ha særlig prioritet, vil Bærum kommune fremheve:

- Boligpolitiske virkemidler
- Barnevernsreform
- Bedre rettslig beskyttelse for de folkevalgte

Til spørsmål 2: Er det andre større enkeltsaker med generell betydning for kommunene og/eller fylkeskommunene som bør prioriteres å løfte fra KS til det andre konsultasjonsmøtet i stedet for flere av sakene som er nevnt i dette notatet?

Prismodeller og finansiering bør løftes under det tverrgående temaet «Innovasjon i offentlig sektor».

Det foregår i dag flere regionale og nasjonale initiativer som stiller krav til kommunal egenbetaling. I mange tilfeller benyttes en ordning som kombinerer fastpris med et kronepåslag per innbygger. Størrelsen både på fastpris og kronepåslag kan variere. Ofte betales deltagelsen «up front», mens gevinstrealiseringen av deltagelse først kommer i ettertid. I praksis betyr dette at kommunene må finne friske budsjettmidler for å kunne delta i samarbeid og utviklingsløp som på lengre sikt vil kunne utløse økonomiske- og/eller tjenestemessige gevinster. Her er det nærliggende å peke på flere digitaliseringsprosjekter med mål om å utvikle sømløse fellesløsninger på tvers av kommunegrenser og forvaltningsnivå. Her kommer kostnadene ved utviklingen av morgendagens løsninger samtidig som kostnadene til drift og vedlikehold av dagens systemer.

Prismodellen er allerede krevende for mange kommuner. I verste fall kan den bidra til en uheldig deling av kommune-Norge ved at noen kommuner har tilstrekkelig økonomisk handlingsrom til å delta i samarbeid og utviklingsløp, mens andre blir stående igjen som følge av at de ikke kan frigjøre midler til å finansiere egen deltagelse. Dette har minst tre konsekvenser av betydning: For det første kan det bidra til større ulikhet i tjenestetilbudet mellom kommuner. I et samfunn hvor det stilles stadig sterkere krav til sømløse tjenester vil innbyggere i større grad forvente sømløse overganger også når en passerer kommunegrensene. For det andre vil en slik deling overlate et uforholdsmessig stort ansvar for innovasjon i kommunal sektor til noen kommuner. Når kommunene velger å sette av økonomiske og personalmessige ressurser til dette arbeidet, skyldes det en langsiktig tanke om at de på sikt vil ha gevinst av løsningen som utvikles. For kommunene som har mulighet er det positivt å sitte tett på, og på den måten ha mulighet til å påvirke innhold og retning i utviklingsløpene. Samtidig åpner dette for den tredje konsekvensen, nemlig at de løsningene som utvikles i større grad dekker behovene for kommunene som har hatt anledning til å delta, enn de kommunene som ikke har hatt mulighet til å delta i utviklingsløpet. Dette kan i seg selv være selvforsterkende for en økt deling i kommune-Norge: enkelte kommuner har ikke handlingsrom til å delta i utvikling av morgendagens løsninger, og når løsningene er utviklet dekker de ikke kommunenes behov.

Til spørsmål 3: Hvilke konkrete nye eller forsterkede virkemidler bør KS etterlyse innenfor de konkrete aktuelle større enkeltsakene som dere anbefaler å prioritere?

Det bør arbeides frem nye prismodeller og finansieringsalternativer som sikrer at alle landets kommuner har en reel mulighet til å delta i regionale og nasjonale fellesprosjekter hvor gevinstrealiseringen ligger et stykke frem i tid.

Vurdering

Kommunedirektøren mener høringsinnspillet, slik det fremgår av vedlegg 1, svarer ut Bærum kommunes synspunkter på de tre oversendte spørsmålene fra KS. Kommunedirektøren tilrår at innspillene i vedlegg 1 vedtas, og oversendes KS.

Intern prosess og ekstern medvirkning

Saken er basert på Bærum kommunes innspill til det første konsultasjonsmøtet, debatheftet for 2021 og dialog med andre kommuner gjennom KS Storbymnettverk.

Konsekvenser av beslutningene

Vedtaket har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser.

Vedlegg:

Vedlegg 1 Innspill til konsultasjonsmøte 2-21
Vedlegg 2 Notat andre konsultasjonsmøte 2021

5308108
5308110

Behandlingen i møtet 17.03.2021 Formannskapet

Forslag fremmet av Wenche Steen, V

(Fellesforslag/endringsforslag V, H, Frp)

Innspill til andre konsultasjonsmøtet 2021 KS og regjeringen

Boligpolitiske virkemidler

Barnevernsledere

Bedre rettslig beskyttelse for de folkevalgte endres til Omstilling og tilpasning til klima i endring

Votering:

Kommunedirektørens forslag med fellesforslag V, H, Frp fremmet av Wenche Steen (V) ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet-17.03.2021- 081/21:

Vedtak:

Bærum kommune vedtar innspill til andre konsultasjonsmøte 2021 mellom KS og regjeringen slik det fremgår av vedlegg 1 med følgende endring:

Boligpolitiske virkemidler

Barnevernsledere

Bedre rettslig beskyttelse for de folkevalgte endres til Omstilling og tilpasning til klima i endring